

2011

Norad

RESULTATRAPPORT

Bistand og konflikt

En palestinsk dame ser ut på to israelske soldater utenfor huset sitt i Hebron.

BISTAND OG KONFLIKT

Væpnet konflikt ødelegger samfunn, hindrer utvikling og gjør det vanskelig for befolkningen å forme sin egen fremtid. Befolkningen lider både mens konflikten pågår og ofte i generasjoner etterpå. Mennesker som er på flukt, infrastruktur som ligger i grus og økonomi som kollapse kan skape grobunn for terrorisme og internasjonal kriminalitet. Ofte er det risiko for at konflikten sprer seg til nabolandene.

Hovedtemaet i årets resultatrapport er bistand til land i konflikt og sårbare stater. Ingen sårbar stat når ett eneste av tusenårsmålene innen 2015. Vi trenger mer kunnskap og debatt om hva som virker og hva som ikke virker. Det som virker godt må vi gjøre mer av. Det som ikke virker må vi endre eller avslutte.

Årets tema er viktig, men krevende. Land i konflikt er de vanskeligste landene å oppnå resultater i. Den politiske situasjonen kan endre seg raskt. I samfunn som preges av lovløshet og korrupsjon, må bistandstiltak følges særlig nøye opp. Det er også risiko for at bistanden blir en del av konflikten. Sjansen for å mislykkes er overhengende. Likevel kan risikoen ved ikke å gjøre noe være større enn sjansen for å feile i forsøket.

Mange forhold avgjør om samfunn kan bevege seg fra krig til fred. Bistanden er en liten brikke, og resultatene må vurderes i lys av dette. Resultatrapporten viser eksempler på norsk bistand som har bidratt til å redde liv og redusere lidelsene forårsaket av krig og konflikt. Mennesker på flukt har fått husly, mat og vann, og sårede har fått helsehjelp. Rapporten viser også eksempler som har bidratt til stabilisering og fredsbygging ved hjelp av sivile observatørstyrker, forsoningstiltak, eller gjennom at tidligere marginaliserte grupper har fått en mulighet til å delta i politiske prosesser. Den viser også tiltak som har bidratt til gjenoppbygging og utvikling av statlige institusjoner og et levende sivil samfunn. I tillegg til den direkte effekten av tiltakene kan internasjonal tilstedeværelse bidra til å beskytte sivilbefolkningen.

Norads resultatrapporter er ett av flere bidrag til større åpenhet om resultater og utfordringer i norsk bistand. Rapporten er verken en forskningsrapport eller en samlet evaluering av all norsk bistand til land i konflikt, men analysene og eksemplene baserer seg på evalueringer, forskning og internasjonale erfaringer.

Oslo 12.12.11

Villa Kullild
Direktør

INNHOILDSFORTEGNELSE

Sammendrag	→ 7
-------------------	-----

DEL 1 – Bistand og konflikt	→ 13
1. Premisser for bistanden	→ 14
Konflikt hindrer utvikling	→ 14
Bistand viktig – sammensatte vurderinger	→ 16
2. Norges engasjement – bistand og politikk	→ 18
En integrert utviklings- og utenrikspolitikk	→ 19
Fredsengasjement i mange land	→ 22
Bruk av norske bistandsmidler	→ 24
Flere mulige kanaler for bistanden	→ 26
3. Virkemidler	→ 28
Ulike mål og virkemidler samtidig	→ 29
Situasjonen og målet bestemmer valg av tilnærming	→ 30
Hindre tilbakefall – skape tillit	→ 31
4. Hva er oppnådd og hva er lært: Eksempler fra norsk bistand	→ 34
Hvordan måle virkningen av bistanden	→ 35
Tiltak for å skape og sikre fred	→ 37
Bistand og diplomati	→ 37
Ressursfordeling som konfliktløsningsmekanisme	→ 40
Fredsbevarende operasjoner	→ 42
Sivile observatørstyrker	→ 45
FNs rolle i overgangen fra krig til fred	→ 46
Avvæpning, demobilisering og reintegrering av væpnede styrker	→ 48
Sysselsetting	→ 50
Reform av sikkerhetssektoren	→ 55
Forsoning og konfliktforebygging	→ 57
Endringer i det politiske systemet	→ 61
Likestilling i fredsprosesser	→ 63
Humanitære tiltak og tidlig gjenoppbygging	→ 64
Tenke langsiktig	→ 64
Håndtere forholdet til væpnede aktører	→ 66
Beskytte sivile	→ 67
Statsbygging og langsiktig utvikling	→ 71
Gjenoppbygging og utvikling	→ 71
Statlige institusjoner	→ 74
Fri presse og et levende sivil samfunn	→ 76
Ressursforvaltning	→ 78
Korrupsjonsbekjempelse	→ 79
5. Lærdommer for norsk bistand	→ 82

DEL 2 – Aktuelt om resultater	→ 90
1. Resultatarbeidet i norsk og internasjonal bistand	→ 92
2. Resultater av norsk bistand gjennom multilaterale organisasjoner	→ 98

DEL 3 – Tallenes tale	→ 104
1. Norsk bistand i tall	→ 106
2. Norsk bistand i en internasjonal sammenheng	→ 114
3. Utviklingssituasjonen i utvalgte mottakerland	→ 120

RESULTATEKSEMPLER

Tiltak for å skape og sikre fred	► 37
Eksempel 1: Norges bidrag til fredsbygging i Guatemala	► 38
Eksempel 2: Sør-Sudan – Økt legitimitet for staten men liten sikkerhetseffekt	► 39
Eksempel 3: Midtøsten- Samarbeid om regional vannforvaltning	► 40
Eksempel 4: Sør-Sudan – Kartlegging av lokale ressurser bør kombineres med konfliktanalyse	► 41
Eksempel 5: Styrket afrikansk innsats i fredsbevarende operasjoner	► 43
Eksempel 6: Uniformerte styrker – Forebygging av hiv og aids	► 44
Eksempel 7: Sri Lanka – Observatørstyrken virket konfliktdepende, men kunne ikke hindre krig	► 45
Eksempel 8: Nepal – FN-ledet overvåking av menneskerettighetene dempet konflikten	► 46
Eksempel 9: Mosambik – FN fikk en ledende rolle i overgangsfasen fra krig til fred	► 47
Eksempel 10: Sentral-Afrika – Soldater fra væpnede grupper hjulpet tilbake til et sivil liv	► 49
Eksempel 11: DR Kongo – Kirker hjelper opprørere med å legge ned våpnene	► 50
Eksempel 12: Veibygging på Øst-Timor – Bedre veinett og folk i inntektsgivende arbeid	► 51
Eksempel 13: Sri Lanka – Yrkesopplæring gjør det lettere for unge å komme tilbake i jobb	► 52
Eksempel 14: Nord-Uganda – Vellykket reintegrering av internt fordrevne ungdommer	► 53
Eksempel 15: Norsk-brasiliansk bidrag til fred og sikkerhet i Port-au-Prince	► 54
Eksempel 16: Bosnia-Herzegovina – Bygging av en ny justissektor	► 56
Eksempel 17: Etiopia og Eritrea – Dialog bedret forholdene mellom religiøse grupper	► 58
Eksempel 18: Uganda – Forsoning gjennom traumebearbeiding og tradisjonelle konfliktløsningsmetoder	► 59
Eksempel 19: Nansendialogen på Vest-Balkan	► 60
Eksempel 20: Nepal – Bred debatt om ny grunnlov gjennom mobilisering av media og folkelig deltagelse	► 62
Eksempel 21: En nasjonal handlingsplan for kvinner, fred og sikkerhet	► 63
Humanitære tiltak og tidlig gjenoppbygging	► 64
Eksempel 22: Redd Barna – Mer og bedre skolegang for konfliktrammede barn	► 65
Eksempel 23: Somalia – Hvordan nå frem til mennesker i nød på tross av konflikt	► 66
Eksempel 24: Bekjempelse av seksualisert vold i DR Kongo – en helhetlig tilnærming	► 68
Eksempel 25: Minerydding i Mosambik	► 69
Eksempel 26: Juridisk hjelp hindrer husrivning i Det palestinske området	► 70
Gjenoppbygging og utvikling	
Eksempel 27: Afghanistan – Storstilt budsjettstøtte til gjenoppbygging og utvikling	► 72
Eksempel 28: Ikke-statlige organisasjoner viktige for å få resultater i Afghanistan	► 73
Eksempel 29: Budsjettstøtten til palestinske selvstyremyndigheter – grunnlag for fredelig tostatsløsning	► 75
Eksempel 30: Ytringsfrihet på Sri Lanka	► 77
Eksempel 31: Sør-Sudan – Oljen en del av problemet og del av løsningen	► 78
Eksempel 32: Forskning og økt offentlig debatt om ressursfordeling og korrupsjon i Angola	► 80